Бутун дунё пролетарлари, бирлашинг!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши
13 ФЕВРАЛЬ 1971 Й
ШАНБА
№ 37 (1412).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

17 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

Яхши кўрсаткичлар билан

Ленин комсомоли номли автомобиль заводи, «Ташсельмаш» заводи машинасозлари, «Юлдуз» фирмасининг чеварлари бошлаб берган ватанпарварлик ташаббусига «Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмасининг ишчи-хизматчилари ҳам биринчилар қатори қўшилишди. Коммунистик шанбалик ўтказиладиган куни 850 ишчи-хизматчи корхонада меҳнат қилади. Улар шу куни 40 минг сўмлик лента, шнур, ипак рўмол ва бир неча номда бошқа хил тўқимачилик-галантерея маҳсулотлари ишлаб чиқаришади.

Фирма коллективи бу анъанавий кунни меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан нишонлашга аҳд қилди. Уларнинг аҳдлари нақадар қатъийлиги январь ойидаги ишлаб чиқариш кўрсаткичларидан ҳам кўзга яққол ташланиб турибди.

Январь ойи план кўрсаткичларини муваффақиятли бажарган коллектив планга қўшимча 45 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга эришди. Февраль ойида ҳам меҳнат вахтаси давом эттирилмоқда. Куни-кеча иқтисодчиларнинг чиқарган якунлари февраль ойининг биринчи ўн кунлик топшириғи 102 процент бажарилганлигидан гувоҳлик бермоқда.

Ҳозир фирманинг бош ишлаб чиқариш корхонасида, филиалларида ойлик планни ошириб бажариш, хом ашё ва материаллардан тежаб қолиш учун ўзаро социалистик мусобақа кенг авж олдирилди.

Беш йиллик фондига

Мамлакатимиздаги илғор корхоналарнинг 1971 йил 17 апрель куни Коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги ташаббуси қурувчилар томонидан ҳам қизғин қувватланмоқда. Қурилиш механизацияси трестининг 2-механизация бошқармаси коллективи 17 апрель куни якдиллик билан шанбаликда қатнашадиган бўлди. Ўша куни объектлардаги минорали кранлар тинимсиз ишлайди, қурилишга зарур материаллар жойларга узатиб берилади.

— Бу кун минорали кранда ишлаётган барча машинистлар юксак меҳнат унумдорлигини намойиш қилиб,— дейди бошқарма партия ташкилотининг секретари В. Дмитриев, — илғор бригада ва коллективлар самарадорлигини янада орттиради. Бундан ташқари, устахоналарда механизм ва жиҳозлар ремонтдан чиқарилади, бошқарма инженер-техник ходимлари майдон ва идоралар атрофини тартибга келтиришади. Коммунистик шанбаликдан тушган минглаб сўм маблағ беш йиллик фондига қўшилади.

Тахминий ҳисобга кўра

— Бизнинг бошқармамиз механизаторлари ҳам бу хайрли ишдан четда қолишни истамайди, — дейди қурилиш механизацияси трестига қарашли 1-механизация бошқармасининг бошлиғи Д. Водотиевский, — Москва ва Тошкент шаҳридаги корхоналарнинг чақириғига батамом қўшиламиз. — 17 апрель куни Коммунистик шанбаликда иштирок этиб, ўша куни тушган маблағни янги беш йиллик фондига қўшамиз.

Бошқарма коллективи янги ташаббусни қўллаш билан бирга, бир қатор тадбирларни белгилади. Ўша куни ҳамма одатдагидек ишга чиқади. Ҳар бир экипаж, бригада, участка учун конкрет иш белгиланади. Энг муҳим ва қийин ишларни коммунист ва комсомоллар ўз зиммаларига олишади.

Шанбалик кунида топшириши лозим бўлган объектлардаги тупроқ қазиш ишларига асосий эътибор берилади, уй-жой қурилишида иш қизийди. Бошқарма ремонт базасининг цехларида ҳам кенг кўламда ишлар белгиланган. Кафанов кўчасида қурилаётган баланд иморатларнинг пойдеворларини мустаҳкамлаш кўзда тутилган.

Тахминий ҳисобларга кўра, ўша куни 1700 сўмлик иш бажарилади. Бу эса коллективнинг янги беш йиллик фондига қўшган ҳиссаси бўлади.

ЮКСАК МУКОФОТ МУБОРАК!

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРЛИГИНИНГ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ МУАССАСАЛАРИ, ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ВА КОРХОНАЛАРИНИ СССР ОРДЕНЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Кадрлар тайёрлашда, илмий тадқиқотларни ишлаб чиқиб, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига жорий қилишда эришган муваффақиятлари учун Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР КОЛХОЗЛАРИ, СОВХОЗЛАРИНИ ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КОРХОНАЛАРИ ҲАМДА ТАШКИЛОТЛАРИНИ СССР ОРДЕНЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мева экинлар ва узумнинг қимматли навларини яратишда уларни етиштиришнинг прогрессив технологиясини ишлаб чиққанлиги ва уни ишлаб чиқаришга жорий этишда эришган катта муваффақиятлари учун қуйидагилар мукофотлансин:

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

Академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

МАДАНИЯТ ВА КИНЕМАТОГРАФИЯ КОРХОНАЛАРИ ВА МУАССАСАЛАРИНИ СССР ОРДЕНЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми қуйидагиларни мукофотлашга қарор қилади:

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

«Ўзбекфильм» киностудиясини — Совет кинематография соҳасидаги хизматлари ва бешйиллик план топшириқларини муваффақиятли бажарганлиги учун.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.

«Ўзбекфильм» студияси Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди! Бу қувончли хабар студия ходимларини жуда руҳлантириб юборди. Сиз ушбу суратда студиянинг бир группа оператор ва режиссёрларини кўриб турибсиз. Улар ҳам партия ва ҳукуматимизнинг олий мукофотидан чексиз миннатдордирлар.

Н. Касьянов фотоси.

(«Ўзбекфильм» студияси ҳақидаги материалларни газетанинг тўртинчи бетида ўқийсиз).

Автопарклар кўпаймоқда

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги ҳузурида ўтган йили «Узавтострой» тресті ташкил қилинган эди. Янги қурилиш ташкилоти республиканинг кўпгина районларида автомобиль хўжалиги учун зарур бўлган биноларни қуриб беряпти.

Трест азаматларининг ғайрати билан пойтахтимиз яқинидаги Назарбек қишлоғида министрликка қарашли 18-автомобиль парки қурилиши олиб борилмоқда. 270 машина жойлашадиган асосий корпуснинг қадди кўтарилмоқда. Бу паркда бир неча устахоналар ҳам қуриб берилади.

Шу кунларда қурувчилар Қўйлиқ массивида яна бир янги таксомотор паркининг қурилишини бошлаб юбордилар. Бу парк 300 машинага мўлжалланган.

Қурувчиларнинг кучи билан Тошкент области районларида автомобиль хўжаликлари қурилишига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳозирги пайтда Янгийўл, Чирчиқ, Бўкада автомобилларнинг шиналарини қисқа муддатда янгилаб берадиган монтаж участкалари бунёд этилди. Шу кварталнинг охирида фойдаланишга топшириладиган бу участкаларнинг ҳар бири кунига юзлаб машиналарнинг шиналарини янгилаб беради.

Виставка медаллари

Тошкент химия-фармацевтика заводи иккита янги дори-барвинкан ва метилапогалантаминни кўплаб ишлаб чиқаришга жорий қилди. Маҳаллий ўсимлик хом ашёсидан тайёрланган шу дориларни ўзбек олимлари таклиф қилишган. Барвинкан дориси асаб системасини даволаш учун, метилапогалантамин эса гипертония касалликларининг турли формаларини шифолаш учун тавсия қилинади.

Тошкент заводи маҳаллий ўсимликлардан дори-дармонлар тайёрловчи Ўрта Осиёдаги асосий база ҳисобланади. Ўтган беш йиллик мобайнида завод дори-дармон ишлаб чиқаришни сал кам икки баравар кўпайтирди. Янги препаратларни жорий этганликлари ва ўзлаштирганликлари учун корхона фармацевтлари СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг ўн беш медали билан тақдирландилар. Шу беш йилликда корхона реконструкция қилиб бўлингандан кейин мамлакатдаги энг катта фармацевтика корхоналаридан бири бўлиб қолади.

(ЎзТАГ).

✻ Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

НОЗ-НЕЪМАТЛАР МЎЛ БЎЛАДИ

«Ташплодоовоштторг» идораси ходимлари ўтган йили пойтахт аҳолисига яхши хизмат кўрсатдилар. Меҳнаткашларга ранг-баранг сабзавот маҳсулотлари, боғдорчилик, мева-чевалар ўз вақтида етказиб берилди.

Бу йил ҳам аҳолини ноз-неъматлар билан узлуксиз таъминлаш чоралари кўрилмоқда. Савдо идорасининг ходимлари пойтахт область районларидаги кўпгина хўжаликлар билан шартномалар тузиб чиқдилар. Ана шу шартномаларга кўра, йил давомида шаҳар аҳолисига 22 минг тоннага яқин карам, 24 минг тоннадан ортиқ пиёз, 8 минг тоннадан ортиқ бодринг, 7 минг тоннага яқин сабзи, 15 минг тоннадан ортиқ помидор ва бошқа хилма-хил сабзавот маҳсулотлари етказиб берилади. Булардан ташқари, 23 минг тоннага яқин картошка, 18 минг тоннадан ортиқ қовун-тарвуз, 6 минг тоннадан ортиқ ширин-шакар узум ва мева-чевалар магазинларнинг пирлавкаларига чиқарилади.

Бу маҳсулотларни Калинин, Орджоникидзе, Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Пискент, Янгийўл районларининг миришкор деҳқонлари шаҳарлик биродарларга етказиб беришга ваъда бердилар.

Шунингдек, қардош Россия Федерациясининг деҳқонлари ҳам пойтахтимиз аҳолисини ўз маҳсулотлари билан мамнун этадилар. Улар 35 минг тонна картошка туҳфа қилишади.

ЯНА БИР ЖАМОАТ МАРКАЗИ

Пойтахтимизнинг Високовольт массиви аҳолисига ажойиб совға армуғон этилди. Бу ерда икки қаватли янги жамоат маркази фойдаланишга топширилди. Марказда 600 дан ортиқ киши аҳолига хизмат кўрсатади. Турли магазинлар билан бирга ҳар хил маиший хизмат кўрсатиш устахоналари ҳам ишлайди. Шу кунларда бинонинг биринчи қаватида турли устахоналар ва магазинларнинг асбоб-ускуналарини ўрнатиш ва техника воситаларини жиҳозлаш ишлари олиб борилмоқда.

Бинонинг иккинчи қаватида чойхона, ошхона ва зиёфатлар зали жойлашади.

КИЧКИНТОЙЛАРГА СОВҒА

Ҳар куни эрталаб Чилонзор районидаги 75 та болалар боғчаси ва яслиси пойтахтлик 17 мингга яқин кичкинтойни ўз бағрига олади.

Райондаги болалар комбинати ва уларга қатнаётган кичкинтойлар сони тобора ортиб бормоқда. 20-кварталдаги болалар яқинда ажойиб совға олишади. Бу 140 ўринга мўлжалланган болалар комбинатидир. Ҳозир унинг барча жиҳозлари тайёрлаб қўйилган. Комбинат КПСС XXIV съезди арафасида ишга тушади.

Худди шу кварталда 280 ўринга мўлжалланган бошқа бир комбинат қурилиши ҳам тугалланмоқда. У апрель охирида битказилади. Май байрами арафасида эса массивнинг «Марказ» кварталида 300 болага мўлжалланган комбинат ўз эшикларини очади.

УНИВЕРСИТЕТ ИШ БОШЛАДИ

Ўзбекистон ССР геология министрлиги қошида халқ университети ташкил топди. Университетда геология ва разведка ишлари иқтисоди, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, меҳнат ва турмуш этикаси, техник прогресси ва халқаро аҳволни ўрганиш факультетлари ишлай бошлади.

Куни-кеча Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори Р. Шамсуддинов «Геология-разведка ишларида иқтисод ва меҳнатни илмий асосда ташкил этиш» деган темада лекция ўқиди.

Университет тингловчилари сони 535 кишига етди. Машғулотлар бир ойда икки марта ўтказилади.

Куни-кеча Тошкент вокзалининг янги биноси фойдаланишга топширилди. Бу бино энг замонавий лойиҳа ва қурилиш материалларидан бунёд этилди.

СУРАТДА: Тошкент вокзали янги биносининг кўриниши.

М. Нуриддинов фотолари.

ФАРМАЦЕВТЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

Фармацевтика институти Ўрта Осиёда провизор [дори-дармон тайёрловчи] етиштирувчи ягона илм масканларидан бири. Яқинда бу даргоҳни 292 мутахассис тамомлади. Улар куни-кеча Ўрта Осиё республикаларининг шаҳар ва қишлоқларига жўнаб кетдилар.

Институтни муваффақиятли тамомлаганлар орасида Георгий Шохнадзе —Газли, Абдурашид Оққўзиев — Қарши даштларида ишлаш учун йўл олишди.

Шунингдек, кўпгина ёш мутахассислар олтинпазлар шаҳри—Зарафшон, Устюрт, Қўчбулоқ конларида ишлашга аҳд қилишди.

✻ Янги лойиҳалар

ҚИШЛОҚ ЧИРОЙИ

Бугун

республика «Узколхозпроект» институти коллективи Қашқадарё области Китоб районидаги колхозлараро қурилиш бошқармасига янги лойиҳалар чизмасини юборди.

Бу лойиҳалар бошқарма маъмурий биноси ва янги клубдан иборат бўлиб, қурувчилар шу йили фойдаланишга топширадилар. Лойиҳаларни институтнинг Ю. А. Гардеев ва А. Ф. Армов бошлиқ инженер-техник ходимлар группаси яратди.

Шу кунларда институт республиканинг барча областлари қишлоқлари учун замонавий лойиҳалар чизмасини тайёрлашяпти. Лойиҳачи-инженерлар тўққизинчи беш йиллик биринчи йилининг биринчи кварталини 23 мартгача бажариш учун курашмоқдалар.

ОДЕССАЛИК МЕҲМОН

Тошкентлик опера шинавандалари Одесса опера театрининг етакчи солисти Гарегин Ханеданянни яхши биладилар. У ёқимли ва жарангдор товушга эга. Ҳамшаҳарларимиз таниқли санъаткорни шу ойда Алишер Навоий номли опера ва балет Академик Катта театри саҳнасида кўришга муяссар бўладилар. У 21 февралда Леонкавалонинг «Қизиқчилар», 24 февралда эса Вердининг «Аида» операсида асосий партиялардан бирини ижро этади.

ОБ-ҲАВО

Бугун

пойтахтда об-ҳаво ўзгариб турса-да, ёғингарчилик бўлмайди. Шамол ҳар секундда 3—7 метргача эсади, ҳарорат эса 9—11 даража бўлади.

Сўнгги икки кун мобайнида ғарбдан шамол эсиш бироз кучайди, баъзи жойларда ёмғир ёғади. Ҳарорат кундузи 5—1 кечаси эса 0—5 иссиқ бўлади.

ҚАҲРАМОННИ ШАРАФЛАБ

Бугун

Республика Билимлар уйида Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати, атоқли шоир Муса Жалил туғилган кунининг 65 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди.

Тантанали кечада шоирнинг жанговар сафдоши, ҳозир «Висотстрой» трестининг коммунистик меҳнат зарбдори Г. Фахриддинов қатнашди ва суронли йиллар ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи ҳаваскорлари М. Жалил шеърларидан ўқиб беришди. Саҳнада «Моабит дафтари»дан парчалар ҳам ўқилди. Оташин шоир ижодий фаолияти тўғрисида адабиётшунос Н. Забиров гапириб берди.

✻ Институт янгилиги

МАККАЖЎХОРИ УРУҒЛАРИ

Куни-кеча Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг ем-хашак тайёрлаш бўлимида маккажўхорининг янги уруғлари тўғрисида илмий ходимлар муҳокамаси бўлди. Бунда янги уруғлар ва уларнинг қишлоқ хўжалиги оборотига киритилиш масалалари кўрилди.

«Имеретинск гибрид» экилган ҳар гектардан 650-700 центнердан ҳосил олиш мумкин. Бу эса илгариги уруққа қараганда 100—150 центнер ортиқдир. «Красний водопад» экспериментал базада шу уруғ етиштирилиб, келгуси йили республика хўжаликларига юборилади.

«Чиллаки» уруғини фақат серқуёш диёримиз хўжаликларидагина эмас, балки Тожикистон ва Туркманистон далаларида ҳам етиштириш назарда тутиляпти.

«Ўзбекистон гиганти» эса Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларида экилмоқда. Шу кунларда, институт илмий ходимлари яна янги уруғ яратиш устида тадқиқот ишлари олиб боришяпти.

Маккажўхори уруғи чет элларга ҳам юборилиб турилади. «Ўзбекистон» маркаси қўйилган маккажўхори уруғлари Болгария, Югославия, Афғонистон, Эрон ва Гвинея мамлакатларига юборилмоқда.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Атоқли курашчи хотираси

ВАШИНГТОН. Америка конгрессининг аъзоси Жон Коньерс вакиллар палатаси кўриб чиқиши учун киритган қонун лойиҳасида Америка негрларини тенг ҳуқуқли қилиш учун кураш ҳаракатининг раҳбари бўлган ва ёлланган қотил томонидан отиб ўлдирилган Мартин Лютер Кинг туғилган 15 январь кунини Қўшма Штатларнинг миллий байрами деб эълон қилинсин, дейилади.

Вакиллар палатасининг бошқа яна 69 аъзоси ҳам имзо чеккан бу қонун лойиҳаси конгресснинг бундан олдинги сессияси муҳокамасига киритилган эди, аммо конгресс бултур бу қонун лойиҳасини кўриб чиқишга «улгура олмай қолган эди». Мартин Лютер Кинг туғилган кун бу йил АҚШда кенг нишонланди.

Шафқатсиз қонун лойиҳаси

ЛОНДОН. Жанубий Африка Республикаси ҳукумати полиция давлатига айлантириш йўлида яна бир қадам қўйишга ҳозирланмоқда. Нашрлар тўғрисидаги қонунга Форстер ҳукумати киритган тузатиш лойиҳаси Жанубий Африка газеталарида эълон қилинди. Шу тузатиш лойиҳасига кўра, ҳукумат маъмурлари муайян китобларни нашр этишни ва фильмларни намойиш қилишнигина эмас, ҳатто номини тилга олишни ҳам тақиқладилар.

Бу янги қонун лойиҳаси эълон қилинганлигига қарши Жанубий Африка Республикасида норозилик тўлқини авж олиб кетди. Жанубий Африканинг етакчи ёзувчиларидан бири бўлган кино танқидчиси Гибсон бу тузатишга «санъат соҳасидаги уруш вақтининг қонуни» деб ном берди.

БОЛГАРИЯ. Видин шаҳридаги Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилган полиамид толалар ишлаб чиқарувчи «Видлон» заводи. Бу ерда ёшларга касб ўргатишга катта эътибор берилади.

В. Минев фотоси. (АПН).

Съезддан съездгача

ОЙНА ОСТИДАГИ НЕЪМАТЛАР

Республика тўнғичи

БОЛАЛИК кезларимизда бувиларимиз, оналаримиз янги пишган хандалак тилиминими ёки янги қорайган чиллаки узум донасини оғизларига солаётиб «омонлиғ-самонлиғ» деб қўйишларди. Болаликда, у пайтлар бу сўзнинг маъносини ҳам яхши англаб етмасдик. Энди билсак бу эскиларнинг: «Йўғон чўзилиб, ингичка узиладиган қиш фаслидан ҳам эсон-омон чиқдик, пишиқчиликка, киши ризқ-рўзини саҳий далалардан топадиган пайтларга ҳам яна етиб келдик», дейишгани экан.

Илгари қиш меҳнаткаш учун энг оғир фасл бўлганлигини ким билмайди дейсиз. Бу фаслдан, айниқса камбағал деҳқон топса, нон-у туршак еб, оиласи билан толиқиб, ранги сомондай сарғайиб чиққан.

Ҳозир эса мутлақо бошқа манзара. Эндиликда кишилар баҳор ва ёз сингари қишни ҳам — боғлар, далалар кумуш қорга бурканиб ётадиган пайтларни соғинч билан кутадилар. Илм-фан, техниканинг гуркираб ўсиши турмушда ажойиб ўзгаришлар ясаяпти.

Мана кичик бир мисол. Бундан 25—30 йил муқаддам қиш чилласида уйингизга келган меҳмон олдига қазили палов билан бирга чинни косада янги узилган помидор ва пиёздан тайёрланган аччиқ-чучук қўйсангиз, у ҳанг-манг бўлиб қоларди. Ҳозир эса бу оддий воқеа бўлиб қолди. Шаҳримиздаги сабзавот дўконлари ёздаги сингари қишда ҳам янги узилган помидор, бодринг, пиёз сингари маҳсулотлар билан савдо қилаётганлиги ҳеч кимга сир эмас. Исталган ресторанга ёки кафега кириб, янги помидор ёки бодрингдан тайёрланган салат буюртиравеpишингиз мумкин.

Ўзбекистонда теплица хўжаликлари асосан урушдан сўнг пайдо бўла бошлади. Иқтисодий бақувват колхоз ва совхозлар теплицалар қуриб, сабзавотдан мўл ҳосил етиштиришни ўрганиб олдилар. Бу ишга, айниқса, кейинги ўн-ўн беш йил мобайнида катта эътибор берилди. Қурилиш ишларининг индустрлашганлиги, қурилиш материаллари ишлаб чиқаришнинг кўпайганлиги теплица хўжаликлари барпо қилиш учун қулай шароит яратмоқда. Ҳозир республикамиздаги, айниқса Тошкент шаҳри атрофидаги йирик сабзавоткор колхоз ва совхозларнинг деярлик барчаси теплица хўжаликларига эга. Бу тадбир қишда ҳам шаҳар меҳнаткашларига кўплаб сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш имконини бермоқда.

Лекин ҳали бу соҳада яна кўп иш қилиш керак. Етиштирилаётган маҳсулот халқнинг катта эҳтиёжи даражасида эмас. Худди шу сабабли ҳам кейинги вақтларда мамлакатимизда йирик корхона типидаги теплица хўжаликлари барпо қилишга эътибор бериляпти. Ана шундай корхоналарнинг республикамиздаги тўнғичи Қўйлиқ яқинида барпо қилинмоқда. Озиқ-овқат министрлигига қарашли бу комбинатнинг биринчи навбати маҳсулот бера бошлаганига уч йил бўлди.

Мисли гулбаҳор

Комбинат Тошкент ҳалқа йўлининг ўнг томонида, Чирчиқ бўйлаб Сергели томон кетган йўл ёқасида жойлашган. Бундан беш-олти йил муқаддам бу ерлар «XXI партсъезд» совхозининг отлари кишнаб, ўтлаб юрадиган бедапояси эди. Ҳозир эса бу ердаги эллик битта теплица секциясида қиш ва баҳор ойлари давомида мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари етиштирилиб, шаҳар аҳолисига жўнатиляпти. Иккинчи томонда яна кенг миқёсда қурилиш ишлари давом эттириляпти.

Бош агроном Ҳусан Орипов билан улкан сабзавот «фабрикаси»ни кўздан кечирдик. Ташқари совуқ, Чирчиқ томондан баданни жунжиктирувчи изғирин шамол эсиб турарди. Ичкарида эса мисли гулбаҳор, ҳаммаёқ ям-яшил. Хушбўй бодринг гули, кашнич ҳиди димоққа урилади, қалин қишки кийимни ечиб қўйлакда юргингиз келади. Зотан, ҳеч бир жойда киши мана шу ердагидай роҳат қилиб, завқ билан меҳнат қилмаса керак.

Эллик битта секция бир-бирига кенг ойна «коридор» билан туташтирилган. Комбинат Марказий қозонхона орқали арзон табиий газ билан иситилади.

Комбинатдаги участкаларга олий маълумотли, ўз ишини

яхши билган агрономлар бошчилик қилишмоқда. Директор Салоҳиддин Чўтбоев, бош агроном Ҳусан Ориповлар Ўзбекистон Фанлар академияси сабзавот ва полиз маҳсулотлари илмий-тадқиқот институтида сиртдан аспирантурада ўқишмоқда.

Салоҳиддин ака деҳқон боласи, маҳаллий кадрлардан. Дастлаб у комсомол ишларида ишлаган, район комсомол комитетининг биринчи секретари бўлган. Қишлоқ хўжалик институтини битиргач, «XXI партсъезд» совхозида бош агрономлик қилди. Теплица комбинати қурила бошлагандан кейин эса, шу корхонага директор этиб тайинланди. Салоҳиддин ака бу ерда ҳам ўзининг ташкилотчилиги ва ишбилармонлигини кўрсатмоқда. Комбинатда ҳосилдорлик тобора ортиб, ишлаб чиқариш планини ошириб бажариляпти.

Ўтган йили пландаги 600 тонна ўрнига 630 тонна сабзавот етиштирилди. Ҳар килограмм маҳсулот таннархи 1 сўм 27 тийин ўрнига, 87 тийинни ташкил қилди. Н. Шоёқубов бошлиқ участка коллективи ҳар квадрат метрдан 8,5 килограмм ўрнига 17,5 килограммдан маҳсулот етиштирди. К. Маҳмудова, О. Саидрасулов бошлиқ участкаларда ҳам ҳосил мўл бўлди.

Комбинатда экинлар босқичли қилиб экилади. Биринчи навбат экиш ишлари август ойида, кейин эса сентябрь ва октябрь ойларида амалга оширилади. Августда экилган бодринг ёки помидор ноябрда ғарқ пишади. Кейин эса сентябрь ва октябрь ойларида экилганлари пиша бошлайди.

Ҳосили тугаган секцияларга кетма-кет, декабрнинг сўнгги ўн кунлигида, январь ва февраль ойларида яна кўчат ўтқазилади. Бу кўчатлар етилгач, мартдан то ёз чиққунга қадар ҳосил бера бошлайди. Шу йўсинда палаларда ҳосил етилгунга қадар ҳеч бир танаффуссиз маҳсулот етказиб бериловеради.

— Қиш чилласи теплица хўжаликларида энг масъулиятли давр ҳисобланади,—деди бош агроном.—Бу даврда секцияларда зарур ёруғлик ва ҳарорат бўлиши таъминланмаса экин ўсишдан тўхташи, совуққа чалиниб қолиши мумкин. Биз буни ҳеч қачон унутмаяпмиз, совуқ зўраядиган кунларда олдиндан зарур чораларни кўриб қўймоқдамиз. Мана кўриб турибсиз, экинларимизнинг ривожи яхши, ҳосил чўғиям чакки эмас.

Коллектив бу йил 780 тонна маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини олиб меҳнат қиляпти.

Тошда ўсган бодринг

Эшитмаган, билмаган деҳқонга шу гапни айтсангиз: «Ёпирай! Ростмикин-а шу гап?» деб ёқасини ушлаши мумкин. Аслида эса бу ҳақиқат. Комбинатдаги иккита секцияда помидор ва бодринг майда чағиртошда етиштириляпти. Биологияда бу гидропон усули дейилади. Бу усулни мамлакатимизда биринчи бўлиб украиналик олимлар яратишган.

Бунда гўнгли «стакан»даги кўчат тупроққа эмас, майда чағиртошга экилади. Кейин унга вақти-вақти билан минерал эритма аралаштирилган сув қуйиб турилади. Ўсимлик тупроқдан оладиган озуқани сувдан олади. Бундан ташқари у баргидан ҳам озиқлантирилади.

— Гидропон усулининг оддий усулдан қандай афзалликлари бор?—сўрадик бош агрономдан.

— Афзаллиги катта. Биринчидан, экинни чопиқ қилиш зарурати бўлмайди. Бу ишлаб чиқариш учун сарфланадиган меҳнат камаяди деган сўз. Бундан ташқари ўсимлик турли хил касалликларга чалинавермайди, нисбатан серҳосил бўлади.

Гидропон усулига мослаштирилган секцияларнинг бирида уруғи кўпайтирилаётган голланд бодрингини кўрсатишди. Бу бодринг жайдарисидан қарийб икки-икки ярим баравар узун, вазни 350—400 граммдан кам эмас. Жайдари бодринг экилганда ҳар квадрат метрдан 12—13 килограммдан ҳосил олиш мумкин бўлса, голланд бодринги экилганда 23—24 килограммгача ҳосил олиш мумкин. Келгусида комбинатга буткул голланд бодринги уруғидан экиш мўлжалланяпти.

Теплицада помидор ва бодринг палагини пархешлаш йўли билан ҳаётини узайтириш тажриба ишлари амалга оширилмоқда. Комбинат мутахассислари Украина ва Болгарияга бориб, йирик теплица комбинатлари тажрибасини ўрганиб қайтишди.

Теплицалар шаҳарчаси

Комбинатнинг истиқболи қандай? Коллектив олдида ҳал қилиниши керак бўлган қандай масалалар турибди? Директор бу саволларимизга батафсил

жавоб беришга ҳаракат қилди.

— Комбинат қурилиши республика Министрлар Советининг қарорига биноан амалга ошириляпти,—деди у:— Қурилиш ишларига 8,5 миллион сўм ажратилган. Ҳозиргача бу маблағнинг 3 миллион сўмга яқини ўзлаштирилди. 1974 йилда комбинат батамом қуриб битказилади. Ана шунда теплица секциялари сони ҳозирги 51 тадан 150 тага, ишчилар сони эса, ҳозирги 300 кишидан 1000 кишига етади. Шунда йилига 4 минг тонна помидор, бодринг, карам, кўк пиёз, саримсоқпиёз, укроп, кашнич сингари маҳсулотлар етказиб берадиган бўламиз.

Ҳозир фойдаланилаётган теплица майдони 4 гектардан иборат. Кузгача республика қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли пудратчи 22-қурилиш-монтаж колоннаси яна 3,6 гектарни ташкил қиладиган теплица секцияларини фойдаланиш учун топширади.

Комбинатда ишчи ва хизматчилар учун турар-жой фонди барпо қилиш, турли қўшимча бинолар қуриш, малакали ишчи кадрлар тайёрлаш бўйича ҳам кўпгина ишларни амалга ошириш лозим.

Қисқаси, келгусида бу ерда республика пойтахти аҳолисига қишда ёз неъматлари етказиб берадиган теплицалар шаҳарчаси юзага келади.

А. ЭГАМНАЗАРОВ,
«Тошкент оқшоми» махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: Қўйлиқ теплица комбинатининг умумий кўриниши. Пешқадам помидор терувчи Марғуба Ғойипова.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

Планетамиз янгиликлари

Социализм мамлакатларида

Кўп тармоқли қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилмоқда

ГАВАНА. Куба қишлоқ хўжалиги тобора кўп тармоқли хўжаликка айланмоқда. Бунга Гавана вилояти мисол бўла олади. Вилоят меҳнаткашлари фидокорона меҳнат қилиб, кейинги йилларда сабзавот, мева, поли, кофе ва бошқа экинлар ҳосилини анча кўпайтиришга эришдилар, деди Куба Коммунистик партиясининг шу вилоят комитети биринчи секретари Хесус Бетанкур қишлоқ хўжалик масалаларига бағишланган кенгашда сўзга чиқиб.

Илгари вақтларда Гавана вилояти ҳар йил бошқа вилоятлардан 5 миллион кинталга яқин сабзавот келтиришга мажбур эди (1 кинталь — 46 килограммга тенг). Ҳозир Гавана вилояти ўз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан ўзини таъминлашга қарор қилди. 1971 — 1972 йилларда 6,5 миллион кинталь сабзавот етиштириш мўлжаллаб қўйилди.

Чорвачилик ҳам тез ривожлантирилмоқда, деди у. Кейинги икки йилнинг ўзидагина сунъий яйловлар кенгайтирилиб, 400 кабальериядан 4 минг кабальерияга етказилди. (1 кабальерия 13,4 гектарга тенг).

ГДР металлургиясининг тўнғич корхонаси

БЕРЛИН. Унтервелленборндаги «Макс-Хютте» металлургия заводида (Гера округи) бундан чорак аср илгари биринчи домна печи тикланган ва ишга туширилган эди. Илгари ҳарбий жиноятчилик концерни составига кирган бу завод ГДР ҳозирги вақтда ишғол этиб турган территориядаги бирдан-бир металлургия корхонаси эди.

ГДР меҳнаткашлари урушдан кейинги дастлабки йиллардаёқ Германия Бирлашган Социалистик партияси раҳбарлигида қисқа муддат ичида шу заводдаги тўртта домна печининг ҳаммасини фойдаланишга топширдилар. Шундай қилиб, ёш немис социалистик давлатининг металлургия базасини вужудга келтириш учун пойдевор қурилди. Республика металлургиясининг шу тўнғич корхонаси 1959 йилдаёқ 1937 йилдагига нисбатан икки баравар кўп чўян эритди.

Корхона Совет Иттифоқи ёрдамида ГДРнинг металлургия саноати учун кадрлар макони бўлиб қолди.

Германия Демократик Республикаси тузилгандан бери ўтган 20 йилдан кўпроқ вақт мобайнида Бранденбург, Хенигсдорф, Риза, Фрейталь, Гредицада пўлат прокат заводлари қурилди ёки реконструкция қилинди. Бунинг натижасида прокат буюмлари ишлаб чиқариш анча кўпайди. ГДРнинг металлургия саноати халқ хўжалигига пландан ташқари минглаб тонна металл етказиб бериб, сўнгги беш йиллик 1965—1970 йиллар топшириқларини ошириб бажарди.

Шарқий Венгрия далалари қор билан қопланган, аммо деҳқонлар тиним билмайди. Кишкун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативи аъзолари ниҳоллар учун зовур қазияптилар. Бу ерда олчазор боғ барпо этилади.

МТИ—ТАСС фотоси.

КАТТА ЁРДАМ ТУФАЙЛИ

БРЮССЕЛЬ. Мозамбик Озодлик фронтининг раҳбарларидан бири Марселину Душ Сантуш бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, Мозамбикдаги миллий озодлик курашининг мақсади Португалия мустамлакачиларининг асоратидан мамлакатни буткул озод қилиш ва Мозамбикда социалистик жамият қуришдан иборат эканлигини айтди.

Мозамбик халқи 1964 йилда қуролли кураш бошлаганидан бери, деди М. Душ Сантуш, Мозамбик территориясининг тахминан бир миллион аҳолиси бўлган 20 процентга яқин қисми озод қилинди. Озод қилинган районларда экономика, маориф, соғлиқни сақлаш ривожлантирилмоқда.

Марселину Душ Сантуш Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Мозамбикнинг миллий озодлик ҳаракатига катта ёрдам бераётганликларини айтиб ўтди.

Анжела Дэвисга озодлик

НЬЮ-ЙОРК. Сан-Рафель шаҳрининг (Калифорния штати) турмасида қамалиб ётган Анжела Дэвис Америка коммунистларига ва ўзини озод қилиш учун курашаётганларнинг ҳаммасига турмадан туриб революцион табрикнома йўллади. АҚШ Коммунистик партиясининг негрларни озод қилиш масалалари билан шуғулланувчи комиссиясига А. Дэвис йўллаган телеграммада бундай дейилади: «Мени озод қилиш учун турли формаларда олиб борилаётган курашга қўшилган кишиларнинг кўплиги Америка халқи то мени озод қилмагунча, бу курашни давом эттиравершишига мени тўла равишда ишонтирди». Анжела Дэвис АҚШда бирлашган ҳаракат тузишга даъват қилади. Бу ҳаракат, дейди у, «Сиёсий маҳбусларга озодлик!» шиори остида курашиш зарур деб ҳисоблаётган кишиларнинг ҳаммасини ўз сафида бирлаштириши лозим.

АҚШнинг прогрессив жамоатчилиги негрларнинг граждан ҳуқуқи учун жасур курашчи Анжела Дэвис ҳимоясига отланди.

СУРАТДА: А. Дэвис ҳимоясига бағишланган намойишлардан бирининг қатнашчилари. Ўртада Анжеланинг онаси — Салли Дэвис.

«Пиплз уорлд» газетасидан олинган сурат.

(ТАСС фотохроникаси).

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

ФИНЛЯНДИЯДА 70 минг нафар металлист иш ташлади. Бу иш ташлаш иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисидаги талабларни қувватлаб ўтказилмоқда. Кейинги 15 йил ичида Финляндияда бунчалик иш ташлаш бўлмаган эди. Иш ташлашда катта металл ишлаш корхоналарининг ҳаммаси қатнашмоқда.

Иш ташлаш қандай бораётганлиги тўғрисида турли шаҳарлардан хабарлар келиб турибди. Турку шаҳридаги металлистларнинг ҳаммаси бу иш ташлашга қўшилди.

ФРАНЦИЯНИНГ Мерлебак шаҳрида шахта хўжайинларининг Фокмондаги шахтани ёпиб қўймоқчи бўлаётганликларига қарши норозилик митинги ўтказилди. Ҳозир иш ташлаш кураши бутун Лотарингия кўмир ҳавзасига ёйилди. Франциянинг бошқа районларидаги кўмир шахталарида ҳам ишчилар ўз бирдамликларини изҳор қилиб ишни тўхтатдилар. Митингда сўзга чиққан нотиқлар бир қанча шахталарни «фойда келтирмаяпти» деган баҳона билан ёпиб қўйишни назарда тутган ҳукумат сиёсати қайта кўриб чиқилсин деган талабларни қувватлаб бошланган курашни шахтёрлар давом эттиришга маҳкам бел боғлаганликларини қатъий қилиб айтдилар.

ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯДАГИ «Люфтганза» авиация компанияси ишчи ва хизматчиларининг бошлаган забастовкаси ғалаба билан тугади. Бу иш ташлаш натижасида Германия Федератив Республикасининг ички ва халқаро ҳаво йўлларида самолётлар қатнови тўхтаб қолган эди. Иш ташлашда 15 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Узоқ давом этган музокаралар натижасида авиация компанияси ходимларининг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги битимга келинди.

(ТАСС).

ОСИЁ ГИТЛЕРИ

1945 ЙИЛДА чет эллардаги Япония жосусларининг картотекаси Америка разведкаси қўлига тушган эди. Самурай Минор Окамота бу иш вакилларининг энг аъёнларидан бири эди. У икки ҳарбий академияни тамомлаб чиқади ва Корея ҳамда Маньжурияда ўз шафқатсизлиги билан шуҳрат қозонди. Минор Окамота граждан аҳолига қарши уюштирилган 110 жазолаш жангларида иштирок этди. Асли чиқиши кореец бўлган бу япон офицери қўмондонлик қилган отряд босиб ўтган йўлда тилка-тилка қилинган минглардча жасадлар қолди. У Самурай деган унвонни «Кўтарилаётган Қуёш» мамлакати олдида кўрсатган «алоҳида хизматлари» учун олди. Бунгача унинг фамилияси Пак Чжон Хи эди.

Уруш тугагач Пак ҳарбий жиноятчи сифатида қилмишига яраша жазоланиши лозим эди. Собиқ Самурай яна кореецча фамилияси билан туғилган қишлоғи Сангорида яшириниб, даҳшатдан титраб яшайди. Келажак унинг назарида энг хунук бўёқларда намоён бўлаётганди. Бироқ Вашингтондаги Марказий Разведка Бошқармасидан келган генерал Гожа унинг чинакам халоскори бўлди. Пак Америка оккупантлари вужудга келтирган «милиция»нинг офицери бўлиб қолади. Унинг вазифаси прогрессив кайфиятдаги кореецларни таъқиб қилиш ва жисмоний йўқ қилишдан иборат эди.

Пак яна бутун кучи билан ҳаракат қилди. Унинг хизматлари яна юксак баҳоланди. 1953 йилда АҚШда «қайта тайёрлашдан» ўтгач, Жанубий Кореяга генерал лавозимида қайтиб келади...

Орадан яна бир неча йил ўтгач, 1961 йилда эса ҳарбий фитна натижасида Минор Окамота Жанубий Корея президенти курсисига ўтказиб қўйилади. Генерал ўз ишини Жанубий Корея охранкасини Америка нусхасида қайта ташкил этишдан бошлади ва ҳатто уни Марказий Разведка Бошқармаси [МРБ] деб атади. Бундай бир хиллик Пакда фантазия йўқлиги билангина изоҳланмайди, албатта. Унинг МРБси амалда Американинг Жанубий Кореядаги филиали эди.

Жанубий Корея МРБсининг 15 минг ходими енгини шимариб ишга киришди. Пак унга раҳбарлик қилишни ҳар ҳолда ўз қайноғасига топширди. Пак қамоқхоналар етишмай қолгандан кейин концлагерлар қуриш ҳақида буйруқ берди. Генерал шу йўл билан мамлакатни коммунист «жосус»лар ва бошқа шу каби «фитначи»лардан тозалайман деб ўйлаб, ўз режимига «қонунийлик қиёфасини қарор қилди. У афтидан оригиналлик билан шуҳрат қозонишни истаб бўлса керак, америкача партия системасидан кўр-кўрона нусха олмай, унинг таркибий қисмларини бирлаштирди-ю, ўз буйруғи билан уни «Республикачи демократлар» (!) партияси деб атади. Унинг давлатидаги «энг илғор» ва «энг яхши» кишилар, Ким Чонг Пил бошлиқ МРБ ходимларининг ҳаммаси бу партиянинг негизини ташкил этдилар. Пак Ким Чонг Пилни ўриндошлик йўли билан партиянинг бош секретари қилиб тайинлади.

Пак ўзининг «демократия ва тараққиёт» ҳақидаги «ғамхўрлиги» билан американлик хўжайинлари ва маҳаллий сарой аъёнлари олдида шу қадар шуҳрат қозондики, улар уни «республикачи-демократлар» партиясидан президентликка «якдиллик билан» номзод қилиб кўрсатдилар. Ниҳоят, 1963 йилнинг 13 октябрида Пак Зангори саройда президент бўлиб жойлашиб олди. Янги президент шу қадар ҳавасга тўлиб тошдики, қисқа вақт ичида 3000 дан кўпроқ фавқулодда қонун чиқарди!

Тез орада Пак ўзини «миллат отаси» деб, Жанубий Кореяни эса коммунизмга қарши кураш таянчи деб эълон қилди. Вашингтон корчалонлари олдида, айниқса уларнинг «улуғвор доллари» олдида хушомадгўйлик қила билиш, Пакка қанчалик хос хусусият бўлса, ўзини катта одам деб билиш ҳам унга шунчалик хос хусусиятдир. Кунларнинг бирида АҚШнинг собиқ президенти Жонсон Жанубий Кореяга 150 миллион доллар ёрдам берилишини эълон қилганида Пак кўзларига ёш олиб: «Мен, бизга Америка Қўшма Штатлари бошчилик қилаётгани учун худодан миннатдорман» деб хитоб қилди.

Сеул ҳукмдори Сэм тоғадан садақа олиб туришдан ташқари пул топишнинг бошқа усулларидан ҳам кенг фойдаланяпти. У сотилиши мумкин бўлган ҳамма нарсани кўтарасига ва доналаб пуллаяпти. Масалан, Америка Вьетнамдаги уруш учун замбараклар емини ҳавас билан сотиб олмоқда. Улар ҳар бир жанубий кореялик солдат учун Пакка жиринглаб турган танга тўлайдилар. Япония монополияси ҳам мамлакатнинг ички бозорларида хўжайинлик қилиш ҳуқуқи учун каттагина пул бериб турибди. Пак уларнинг фойда олишлари учун қулай шароитлар яратиб берган. Жумладан, 1945 йилда Япония таслим бўлгандан кейин, Япония концернларининг национализация қилинган собиқ корхоналарини уларга қайтариб берди ва арзон ишчи кучи билан таъминлади. Барча чет эл корхоналарида иш ташлаш қаттиқ ман қилинди.

Пак Чжон Хи Вашингтон ишончини ва унга кореецлар берган «Осиё Гитлери» деган лақабни тўла оқлади. Унинг тиришқоқлиги билан Жанубий Корея Америка ва бошқа чет эл монополияларининг мулкига, Узоқ Шарқдаги кескинлик ва иғвогарлик манбаига айлантирилди.

Г. КОЖУХАРЬ,

(АПН).

Шанба оқшоми

Боланинг тили ширин

Нарса синдирадиган кун

Бир куни ишдан қайтишим билан ўғлим Раҳимжон:

— Ада, бугун нарса синдирадиган кунми? — деб сўраб қолди.

— Ким айтди? Нимага унақа деяпсан?

— Ўзим... Анув-чи, эртага (кеча демоқчи) Дилшодга опаси «биз-бизак» олиб келувдилар-ку, ўша синиб қолибди, айланмаяпти. Иннайкейин, Дилбар чинни хўрозчасини синдириб қўйганмиш. Алишер вертолётини. Яначи...

— Сен ҳам синдирганга ўхшайсан-а?

— Ҳа. Олдин мен синдирувдим-да. Пахтаси бор чойнакни. Каттаси-чи, меҳмонлар келганда ичадиганимиз, ўша синиб қолди.

Кечаси-чи?

— Бувижон, нега кўзойнак такасиз? — деб сўраб қолди бир куни Раҳимжон.

— Сени яхшироқ кўриш учун, болам.

— Вой, бўлмаса кечаси мени ёмон кўраркансиз-да, доим кўзойнакни олиб қўясиз-ку!

Р. ҚОСИМОВ.

Янги маҳсулотлар

Тошкент жерсиси

«Қизил тонг» тикувчилик фирмаси икки йилдан буён хотин-қизлар дидига мос жерси пальтолар ишлаб чиқармоқда.

Эндиликда, жерси пальтолар тикиладиган матолар пойтахтимизнинг устки трикотаж фабрикасида ишлаб чиқариладиган бўлди. Фабрика маъмурияти техника тараққиётини яхши йўлга қўйиб келмоқда. Ана шу мақсадда биринчи тўқув цехи реконструкция қилиниб, Чехословакиядан келтирилган замонавий машиналар ўрнатилди. Мато учун хом ашёни эстониялик дўстларимиз юбориб турипшибди.

Фабрика тўқувчилари биринчи квартал охиригача ўн тоннага яқин жерси полотнолари тайёрлайди. Янги маҳсулотга республикамиздаги кўпгина тикувчилик фабрикаларидан буюртма олинди. Дастлабки полотно Самарқандга юборилди.

Янги модалар

Тошкентдаги кўн-галантерея фабрикаси коллективи ишлаб чиқараётган бир неча номдаги буюмлар орасида хотин-қизлар сумкаси алоҳида ўрин тутиб келмоқда. Фабрика конструкторлари ва технологлари хотин-қизлар учун чиройли ва ранг-баранг сумкалар ишлаб чиқариш устида қунт билан иш олиб боришмоқда.

Улар 1970 йилда яратган моделлардан бири Москвадаги Бутуниттифоқ бадиий Совет кўригида ўзининг бежирим ва қулайлиги билан юқори баҳога сазовор бўлди. Ҳозир фабрикада 17 та янги модель ишлаб чиқаришга тақдим этилган. Шулардан еттитаси биринчи кварталда ишлаб чиқарилади.

Сунъий кўндан тайёрланган сумка мутахассисларга маъқул бўлди. Келаси ҳафта ичида фабрика ишчилари хотин-қизлар учун тайёрланган шундай сумкаларнинг дастлабки тўпини савдога чиқаришади.

Хўжаликда фойдаланинг

Рўзгорда, хўжаликда фойдаланиш учун не-не буюмлар ва асбоблар керак бўлмайди, дейсиз. Асбобсозлик заводидаги махсус цех бир неча йилдан буён халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқармоқда.

Завод конструкторлари хўжаликда фойдаланиш учун янги хил гул қайчи яратдилар ва ишлаб чиқаришга тақдим этдилар. Гул қайчи жуда ихчам.

Асбобсозлар бундан ташқари, тунука кесадиган, ток, дарахт новдаларини кесадиган қайчилар, ранда пичоқлари каби ўн тўрт номда буюмлар ишлаб чиқаришмоқда.

САЛОМ, ОНАЖОН!

УЛАРНИ УРУШ ЖУДО ЭТГАНДИ!

Владимир Головин онасини сўнгги бор кўрганига қарийб 30 йил бўлди... Ўшанда, темир йўл полотносида бомба портлаб, поездаги кўп йўловчилар нобуд бўлганди.

Сал олдинроқ, у одам билан лиқ тўла яхтага тушиб, фашистлар қамалида қолган Аккерманни тарк этишга мажбур бўлганди. Онаси ва синглиси ҳам унга ҳамроҳ эди. Сўнгра, кичик бир станцияда товар вагонга ўтиришди. Поезд уларни фронт линиясидан анча йироққа олиб кетди. Ҳалокатдан эсон-омон қутулдик, деб ҳамма енгил бир нафас олган ҳам эди, қуққисдан фашист «мессершмитт»лари ҳужум қилиб қолди. Гитлерчилар болалар ва аёллар тепасига пулемётлардан ўт очиб, беаёв бомбалар ёғдиришди. Бола жароҳатининг тузалиши учун узоқ вақт керак бўлди. Фақат, битта бедаво жароҳат дилда қолди—она ўлими...

Владимир душман босиб олган территорияда қолди. Кунларнинг бирида, фашистлар уни ушлаб олиб, Югославиядаги ўлим лагерига элтиб ташладилар. Бир гуруҳ ҳарбий асирлар билан бирга Владимир тоғлар қўйнига қочиб, партизанликка ёзилди. Югославиялик халқ ҳалоскорлари рус биродарлари билан ҳамкорликда душман объектларига ҳужум қилар, поездларни яксон этишар, кўприкларни портлатишарди. Владимир Головин урушнинг сўнгги кунларигача Совет Армияси сафларида бўлди. Хизматни ўтаб бўлгач, Москвада яшай бошлади. Ҳозир ноорганик материаллар илмий-текшириш институтида хизмат қиляпти.

Куни-кеча, Владимир Александрович хонадонида телефон жиринглаб қолди: «Ижевск линияда!» Сўнгра, трубкада: «Ўғилгинам, Володягинам! Наҳотки бу сен бўлсанг? Гапирсангчи...» деган ҳаяжонли овоз эшитилди.

У, қўлида трубкани ушлаганча, ҳайкалдай қотиб қолган, онаси эса гапиришда давом этарди. Унинг ҳар бир сўзи волидайи меҳрибонини борган сари аниқроқ эслатарди. Володянинг кўз ўнгида узоқ ўтмиши, аччиқ ўтган болалиги гавдаланди...

Буни қарангки, Владимир ўшанда янглишган экан: фашистлар қочоқлар эшелонини бомбардимон этганда, унинг кўзи таниб бўлмайдиган даражада мажақланган жувон мурдасига тушади ва Владимир уни онаси деб ўйлайди-ю, шу ерда дафн этади. Роза Андреевна Головина эса тирик қолган экан. Шунча йиллар у ўз ўғлини умид билан ахтарган...

Она билан ўғилнинг дийдор кўришувига эса Москвадаги 100-милиция бўлимининг старший лейтенанти Владимир Федорович Пекишев ёрдам берди. Унга ана шу қидирув ишлари топшириб қўйилган эди.

Роза Андреевна эртаси куниёқ Москвага етиб келди. Ушбу суратда, сиз, кўп йиллик фироқдан сўнг бўлаётган севинч тўла дийдор кўришиш онларини кўриб турибсиз.

В. КРУГЛИКОВ,
автор фотоси.
[«Правда»дан].

ЁНМАЙДИГАН ҚОҒОЗ

Украина целлюлоза-қоғоз саноати илмий-тадқиқот институтининг ходимлари ёнмайдиган қоғоз ишлаб чиқдилар.

...Ёниб турган электр печига ана шу қоғознинг бир бўлаги қўйилади. Ундаги ҳарорат эса 800 даражани кўрсатади. Орадан беш минут ўтгач, печкадан ҳалиги қоғозни бутунлигича тортиб олиш мумкин. Унда ҳатто олов изларини ҳам кўрмайсиз.

— Янги қоғознинг асосини, — дейди лаборатория мудири Т. П. Волкова, — базальт толаси ташкил этади. Эритилган базальтнинг ҳарорати 800 даражадир. Шундай ҳароратга қоғоз ҳам бардош беради. Уни ишлаб чиқариш технологияси жуда оддий. Шунинг учун ҳам, маҳсулот таннархи бошқа термоизоляция материаллариникидан паст туради.

Янги қоғозга қизиқиш жуда ҳам кучайиб кетди. Бу масала билан машинасозлик ва медицина саноатининг турли-туман корхоналари, биологлар, қишлоқ хўжалиги ходимлари, қурувчилар жуда қизиқиб қолишди.

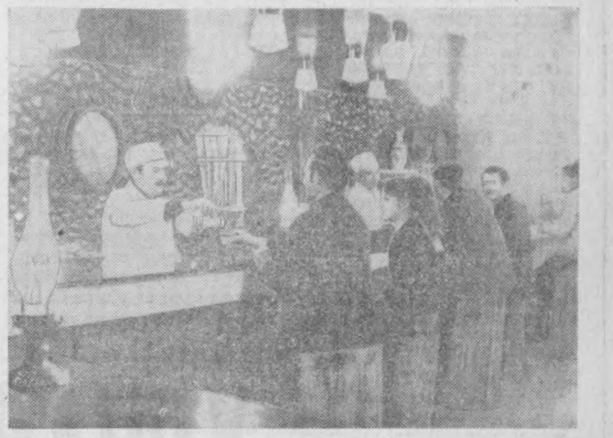

Антиқа пивохона

Бугун шаҳар марказида очилган янги пивохона ҳамшаҳарларимизнинг севимли дам олиш жойига айланишига ҳеч иккиланмаса ҳам бўлади. Янги пивохонанинг қаерда жойлашганини айтиб қўя қолайлик. У Тарас Шевченко кўчасидаги «Украина» қаҳвахонасининг ертўласига жойлашган.

Бу ерга биринчи марта келган кишини залнинг одатдагидан ташқари жиҳозлари ҳайратга солади. Икки девори пўстлоғи шилинмаган тахталардан ишланган. Бу ерда сиз стол ва стулларни қидириб овора бўлмайсиз. Уларнинг ўрнига катта-катта тўнкалар, теварагида эса ўтириш учун кичикроқ ғўлачалар қўйилган.

Ўзига хос тўнка-столлар атрофида бир йўла 40 киши жойлашиши мумкин. Агарда вақтингиз бўлмаса, сиз пивони ёки бир шиша минерал сувни катта-катта тошлардан терилган девор ёнидаги пештахта олдида ичишингиз мумкин. Бочкалар девор ичига ўйиб жойлаштирилган. Сотувчилар И. И. Соқиев ва С. А. Дадунц истасангиз совуқ, истасангиз илиқ пиво таклиф қилишади.

— Пивохонадаги барча нарса ўзига хос бўлиши керак,—уни жиҳозлаганлар ўз олдиларига шундай вазифа қўйган эдилар. Шу сабабли столларга кружкалар ўрнига ажойиб сопол кўзалар, миллий орнаментли пиёлалар қўйилган.

Пивохона ранг-баранг ўймакорлик буюмлари билан безатилган.

Бу ерда ёзда ҳам яхши дам олишингиз мумкин. Совитувчи ва ҳавони алмаштирувчи мосламалар ташқаридаги иссиқликни сизга сездирмайди.

Бугун пивохона биринчи меҳмонларни қабул қилди.

Бу Ленин район ошхоналар трести коллективининг жуда яхши ташаббусидир.

А. ШИЛОВ.
Ю. Бутусов фотолари.

ЭНГ ОММАВИЙ ТИЛ

Деҳлида ташкил қилинган чет тилларни ўрганиш курсида энг кўп ариза рус тилини ўрганиш бўлимига тушди.

Рус тили бўлимига тушган аризалар ҳамма аризаларнинг ярмидан кўпини ташкил этди. Бундан ташқари, рус тили кўпгина университетларда, жумладан, Ҳиндистон-Совет маданий алоқаларини кенгайтириш филиалларига ҳам ўргатилади.

Донорнинг қон топшириши

Амалдаги қоидаларга мувофиқ, донор бир йил ичида тўрт-беш марта 400 граммдан қон топшириши мумкин. Сўнг уч ой танаффус бўлиши зарур.

Ҳамма донорлар медицина кўригидан ўтади. Кўп йиллик тажрибаларга кўра, юқоридаги шартларга амал қилинса, донор саломатлигига зарар етмайди.

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

✦ Нон сақланадиган қутиларнинг ўзига хос ҳиди бўлади. Ана шу ҳидни йўқотиш учун сиркага намланган латта билан қутини вақти-вақтида артиб туриш ва шамоллатиш зарур.

✦ Сутни қайнатаётганингизда, унинг бир литрига бир чой қошиқ шакар ёки бўлмаса бир чақмоқ қанд қўшиб юборсангиз, сут чириб тушмайди.

✦ Товуқ, ўрдак, ғоз ва бошқа паррандалар янги сўйилган бўлса-да, уларнинг гўштидан баъзида қўланса ҳид анқиб туради. Бу ўша паррандалар боқиладиган жойнинг ифлослиги ҳамда уларга бериладиган овқатларнинг тоза бўлмаслигидир. Сўйиладиган паррандани покиза жойда, сифатли овқат билан бир ҳафта боқиб, ундан кейингина сўйиш мақсадга мувофиқдир.

✦ Металлдан, айниқса, алюминдан тайёрланган идиш ва асбобларни қум билан ишқалаб ювиш тавсия этилмайди. Чунки, қум уларни тирнаб, яна тез кирланадиган қилиб қўяди. Бундай идишларни сиркага ботирилган пахта билан артиб, кейин ювсангиз улар яхши тоза бўлади.

М. А. Булгаковнинг асари асосида «Мосфильм» киностудиясида янги рангли кенг экранли фильм — «Қочиш» суратга олинди. Бу режиссерлар Александр Алов ва Владимир Наумовнинг ҳамкорликдаги олтинчи ишидир. Бош оператор — Л. Паташвили.

СУРАТДА: фильмдан бир кўриниш, олдинда Серафима Владимировна Корзухина [Л. Савельева] Корзухин [Евгений Евстигнеев] ўртада.

ТАСС фотохроникаси.

ФАРЗАНД

Нақадар бахт фарзанд кўрмоқлик
Фарзанд кўриб, даврон сурмоқлик.
У беғубор бўлса тонг каби.
Ширин сухан, кулганда лаби —
Бахтиёрдир ҳар ота-она,
Ақли бўлса — деймиз мардона.
Фарзандда гар бўлса бир иллат,
Чинни коса еган каби лат,
Ота-она қалбдан эзилиб,
Гапиролмас ҳатто ёзилиб.
Ундан қуёш яширар юзин.
Ҳар кимлардан опқочар кўзин,
Дўст-ёрлари олдида шамғин,
Чиқолмайди уйидан ғамгин
Яхши фарзанд, одобни сақла,
Ота-онанг меҳнатин оқла!
Бир ниҳолни экиб ўстирчи
О, ҳосилга киргизиб кўрчи,
Неча қишу, неча саратон
Ўтиб кетар, кўп қийналур жон.
Боғбон боғин ардоқлар ҳар кун,
Аямайди кучин қишу тун.
Ниҳоллари етса вояга,
Боши етар гўё қояга.
Куч бағишлар кучига шу ҳам,
Келажаги, умиди шу ҳам.
Эътиборин орттирур боғбон,
Шунда бахтин кўради ҳар он.
Фарзанд, ахир, падарга ниҳол,
Шу падарга туширса у хол,
Умид ёғдулари бўлар кул,
Она йиғлар ҳасрат-ла буткул.
Қўйса агар юзига оёқ,
Бошларида синади таёқ.
Бўлмоқ эсанг сен қобил фарзанд,
Дилларига бўл доим пайванд.
Ақлли бўл, одобни сақла.
Ота-она меҳнатин оқла!

Темур КАРИМОВ.

Замоний ҳангомалари

ЯНГИЧА ТЎЁНА

Бир хасис киши Замоний билан чойхонада учрашиб, роса эзмалик қилди.

— Қариндош-уруғларнинг ҳам садақаси кетай, — деб давом этди у. — Ҳар йили беш-олти уруғимиз тўй қилади. Бирига самовар, бирига сандиқ, яна бирига каравот... Э, айтаверганим билан тугамайди. Ҳаммасига тўёна қилавериб, пит-яғмалим чиқиб кетди. Ҳеч бирига ўзим рози бўлиб, тўёна қилмаганман...

Домла Замоний унга маслаҳат берди:

— Ўзингизни қийнаб нима қиласиз, яхшиси баҳоли-қудрат тўёна олингда.

— Э, қизиқсиз-а, нима совға олиб борсам, қайтаришмайди, тўй-пўй қилсам ярмини зўрға олиб келишади. Энди ҳаммасидан кечдим.

Замоний сўради:

— Каптар боқасизми?

— Ҳа, каптар боқаман, нима эди?

— Ана ўша каптарлардан олиб боринг, ўзингиз тўйдан қайтгунингизча, тўёна каптарларингиз уйингизга етиб келган бўлади.

Т. РАВШАН.

«СССР шаҳарлари» кроссворди

Бўш вақтларда

Шаклдаги рақамлар теварагига соат стрелкасининг айланишига монанд йўналиш бўйича Иттифоқимиздаги шаҳарлардан ўн олтитасининг номларини жойлаштириб чиқинг (уларнинг ҳар бири тўртта ҳарфдан иборат). Бунда ҳар қайси шаҳарнинг номини стрелкача билан белгилаб қўйилган хонадан бошлаб ёзиш зарур.

1. Қаҳрамон шаҳар. 2. Коми АССРнинг Ухта районидаги шаҳар. 3. Украина ССР областларидан бирининг маркази. 4. Сибирнинг йирик саноат марказларидан бири. 5. РСФСРдаги областлардан бирининг маркази (темир йўл узели). 6. Орёл областидаги шаҳарлардан бири. 7. СССРдаги металлургия ва металл ишлаш саноатининг қадимий маркази (машҳур рус қуролсоз усталари шаҳри). 8. Краснодар ўлкасидаги шаҳарлардан бири. 9. Коми АССР районларидан бирининг маркази. 10. Наманган областидаги шаҳарлардан бири. 11. Украина ССРдаги Волин областининг маркази. 12. Қора денгиз бўйидаги курорт шаҳарлардан бири. 13. Шарқий Сибирнинг йирик саноат маркази. 14. Латвия ССРдаги шаҳар. 15. Грузиянинг Кура дарёси бўйига жойлашган қадимий шаҳарлардан бири. 16. СССРдаги иттифоқдош республикалардан бирининг пойтахти.

Тузувчи: Ҳамидулла **АБДУЛЛАЕВ.**

ЖАВОБИНГИЗНИ ТЕКШИРИБ КЎРИНГ

Газетамизнинг ўтган «Шанба оқшоми» [6 феврaль] саҳифасида берилган кроссворд жавоби қуйидагича:

ЭНИГА: 2. Кўз. 5. Автобус, 8. Турди. 10. Бобир. 12. Онега, 13. Пооле, 14. Ловия, 17. «Зенит», 20. Нодия, 22. Гомер, 23. Лобачевский, 25. Попов, 26. Роман, 28. Аския, 30. Аккра, 32. Уктам, 33. Луара, 36. Ғазал, 37. Титов, 39. Тбилиси, 40. Қиш.

БУЙИГА: 1. Бўрон, 3. Авлиё, 4. Нукус, 6. Волга, 7. Егор, 9. Ковалевская, 11. Анжир, 15. Низомий, 16. Телефон, 18. Ойбек, 19. Ивков, 21. Дон, 24. Бор, 27. Шашка, 29. Сазан, 31. Туроб, 34. «Тавба», 35. Минск, 38. «Олқиш».

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Илгари туппа-тузук докладлар ёзардингиз, нима бўлди сизга?

— Кечиринг, ақл тишимни олдиргандан бери шунақа бўлиб қолдим.

— Овқатдан олдин «қиттак» отадиган ароқхон тўрам қани?

— Ўғлингиз сув деб тўкибди-да, шишасига бодроқ олибди.

А. Ҳолиқов расмлари.

Изоҳнинг ҳожати йўқ.

(Польшада чиқадиган «Шпилка» журналидан).

Ҳангомалар

Икки кишининг хатоси

— Вальтер, билмадим, — ахир бир ёзма ишда бир киши шунчалик кўп хатога йўл қўядими? — деди бўғилиб ўқитувчи.

Шунда Вальтер:

— Ундай деманг, у бир кишининг йўл қўйган хатоси эмас. Менга ёзма иш ёзаётган чоғимда отам ҳам ёрдамлашган эдилар, у икки кишининг хатоси, — жавоб қайтарди кулимсираб.

Жавоб

— Петер, иншони жуда яхши ёзибсан, — деди ўқитувчи орқа партада ўтирадиган жингалак сочли ўқувчига қараб, — Бироқ у Франс ёзган иншонинг ўзгинаси. Хўш айт-чи, буни қандай тушуниш керак?

Петер бироз ўйлаб туриб шундай деди:

— Демак, демак, Франс ҳам иншони жуда яхши ёзибди-да.

Немисчадан
Ф. ЁҚУБОВА
таржимаси.

МУКОФОТ—ЯНГИ МАРРАЛАРГА ЧОРЛАИДИ

УЛКАН ИЖОДХОНА

„ЎЗБЕКФИЛЬМ» асарлари ҳақида ҳикоя қилар эканмиз, санъаткорлар ҳамиша ўз гражданлик бурчларини адо этишга ҳаракат қилиб, мураккаб темаларни ёритишда, узоқ ва яқин ўтмиш материалларини ўрганишда илғор партиявийлик принципларга амал қилганликларини қайд қиламиз. Насриддин ҳақидаги зиддиятларга тўла, турли характердаги латифаларни ўрганиб, улар асосида гуманистик ғояларни тарғиб этувчи, хушчақчақ, ҳаётий кинолента яратиш ўзбек киночиларининг қўлидан келди.

Устод Навоий сиймосини ҳам кинода илк бор ўзбек санъаткорлари яратдилар. Ана шу биринчи ўзбек тарихий-биографик фильмларидаги воқеалар, образлар тавсифини эсланг: тожу-тахт талашган темурийлар ҳақида, мутафаккир Навоий ҳақида. XV асрнинг зиддиятлари ҳақида киноасар яратишга киришган адиблар Уйғун ва Иззат Султонов, режиссёр Комил Ёрматов, актёрлар Раззоқ Ҳамраев ва Асад Исматов, оператор Михаил Краснянский, рассом Варшаам Еремян ижодий жасорат кўрсатдилар.

XV аср халқ оғзаки ижодиёти намуналари асосида вужудга келган «Тоҳир ва Зуҳра» фильмининг яратилиши тарихини билган киши ҳам киночиларимиз номига таҳсин ўқийди. Улуғ Ватан уруши йиллари фронтдан Тошкентга қисқа муддатга келган Собир Раҳимовнинг маслаҳати билан, партия ва ҳукуматимизнинг кўмагида бунёд этилган бу завқли кинолента фақат севишганларнинг феодал жамиятдаги фожиаси ҳақида эмас, балки баҳодир халқимизнинг олижаноб фазилатларини, унинг озодлик учун, чин бахт учун олиб борган кураши ҳақида ҳикоя қилди.

«Ўзбекфильм»нинг тарихини ўрганган киши бу киностудияда ҳамиша олижаноб фазилатли, ўз гражданлик бурчларини ҳамиша ҳис этган кишилар ижод этганини билади. Мана бир неча фактлар: «Йигит» тарихий-инқилобий фильмининг айрим кадр-эпизодлари бевосита босмачилар қароргоҳида суратга олингани ва ижодий группа ҳамиша милтиқ билан қуролланиб ҳақиқий жангга шайланиб тургани кишини ҳаяжонга солмайдими!? К. Ёрматовнинг биринчи фильмларининг яратилишида ҳам худди шундай воқеалар рўй берган.

Киностудиянинг павильонларида ҳақиқий жасорат кўрсатиб ижод қилган санъаткорларни ҳам ёдимизда сақлаб қоламиз. Улуғ Ватан уруши йиллари «Насриддин Бухорода» кинокомедиясини яратган ижодий группа жасорат намунасини кўрсатганини ким инкор қила ди!? 1942 йил—оғир дамларда сценарий ва фильм устида иш бошланди. Бир йил ўтар-ўтмас, 1943 йилнинг 2 август куни бу хушчақчақ кинолента экран юзини кўрди. Фашизмга қарши матонат билан кураш олиб бораётган совет халқига шарқ фольклори қаҳрамонининг ўткир сўз, ҳазил-мутойиба билан зулмга қарши, хоинликка қарши олиб борган кураши ҳақидаги фильм ажойиб совға бўлди.

20—30-йилларда ўзбек ва рус кинематографчилари ўртасида ўрнатилган ижодий ҳамкорлик худди ана шу дамларда мустаҳкамланди. Режиссёр ва актёр Н. Ғаниев ўткир санъаткор Я. Протазанов билан Насриддининг саргузаштлари ҳақидаги кинолента устида ишлаш даврида катта тажриба орттирди. С. Муҳамедов эса кинодраматург Е. Габрилович ва режиссёр Л. Луков билан совет кишиларининг самимий дўстлиги ҳақида ҳикоя қилувчи «Икки жангчи» фильми устида ишлаб, экран санъати сирларига янада чуқурроқ тушуниб етди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. «Ўзбекфильм» ва «Мосфильм», «Ленфильм», Одесса ва Киев киностудиялари ўртасида ўрнатилган ҳамкорлик натижасида муҳим мавзуларни ёритувчи фильмлар пайдо бўлди.

«Ўзбекфильм» — чиниққан, сабот-матонатли ижодкорлар даргоҳи. Кинематографиямиз тараққиётининг босқичларига мурожаат қилсак, сценарийлар, фильмлар яратилиш жараёнини ўргансак, эскизлар устида ишлаган кино рассомларининг павильонларда ижод этган кино актёрларининг изланишлари билан танишсак, кўз ўнгимиздан талабчан, изланувчан, тиниб-тинчимас санъаткорлар ўтади. «Ўзбекгоскино» («Ўзбекфильм»нинг олдинги номи) эндигина ташкил топган дамларни—20-йилларнинг ўрталарини эслаганимизда ҳам дастлаб худди шу фикр туғилади бизда. Бу табиий бир ҳол. Чунки миллий ижодий кадрлар эндигина кинематография сирларини ўрганиб келаётган даврда синтетик санъат асари—фильм яратиш мушкил вазифа эди. Ўзбек киностудиясини ҳам кинотехника билан тўла-тўкис жиҳозланмаган даврда кинематография техника ва эстетикасини биладиган, фильмнинг турли компонентлари устида ишлай оладиган санъаткорлар ҳали жуда оз эди. Шунинг учун режиссёрлар гоҳ ассистентлик ҳам қилар, гоҳ актёр сифатида турли ролларни ўйнар, ижодий группаларга маслаҳатчи сифатида ёрдам берар эдилар. Кейинчалик машҳур режиссёрлар сифатида танилган Н. Ғаниев, К. Ёрматов, М. Қаюмов, И. Аъзамов, С. Хўжаевлар 20-йилларда ижрочилик санъатини такомиллаштириш, камолотга етказиш учун катта ижодий ва ташкилий иш олиб борганлар. «Ўзбекфильм»га асос солган биринчи кинематографчиларимизнинг деярлиқ барчаси ижрочилик санъатининг сирларини ўрганишга, ўз актёрлик бисотларини узлуксиз бойитиб боришга жиддий аҳамият бериб келганликлари туфайли овозсиз фильмлардаёқ бақувват образлар пайдо бўлди. Кино ходимларига тез орада саҳна санъати усталари ёрдамга келдилар.

Ўзбек киностудияси ташаббуси билан 1926 йилда актёрлар студияси очилди. Ўзбек театри артистлари бу студияда биринчи марта овозсиз кинонинг техника ва эстетикаси билан танишибгина қолмай, амалий машғулотларда фаол қатнашиб, композицияси киносценарийларга ўхшаган драматик асарларни инсценировка қилганлар. Бу инсценировкалар киностудияларда тайёрланиб бўлганидан сўнг республикамиз жамоатчилиги кўригидан ҳам ўтказилган. Уларнинг меҳнатлари, изланишлари зое кетмади. Фильмларимизда томошабин ёдида сақланиб қоладиган ёрқин образлар яратилди.

«Ўзбекфильм» — изланувчан ва ғайратли, ҳамиша улкан ижодий режалар билан тўлиб-тошган санъаткорлар маскани. Бу студияда ҳам авваллари жажжи хроникал лентталар, кейинроқ овозсиз бадиий фильмлар, эндиликда эса овозли, рангли, кенг экранли кинополотнолар ишлаб чиқарилмоқда. Бу экран асарларининг ижодкорлари орасида махсус кинематографик ўқув юртларида таълим олган санъаткорларгина эмас, балки бевосита ишлаб чиқаришда—«Ўзбекфильм» павильонларида кино «сирларини» ўрганган, тажриба орттирган, профессионал кинематографчилар бўлиб етишганлар ҳам бор. Кино санъати учун хизмат қилишни орзу қилган, ижодий режалар тузиб ғайрат билан меҳнат қилишни истайдиган санъат шинавандалари учун «Ўзбекфильм»нинг эшиклари ҳамиша очиқ. Экран сари йўл олаётган ҳар бир янги фильм улар учун ижод мактаби бўлади, режиссёрлар К. Ёрматов, И. Аъзамов, З. Собитов, Л. Файзиев, Р. Ботиров, Э. Эшмуҳамедов, У. Назаров, А. Хачатуров, А. Қобулов, Э. Каримов, Ҳ. Файзиев, А. Ҳамраев, А. Акбархўжаев, Г. Шермуҳамедов, операторлар М. Краснянский, Н. Рядов, А. Панн, Ҳ. Файзиев, А. Мукаррамов, Д. Фатхуллин, Л. Травицкий, М. Пенсон, рассомлар В. Синиченко, Э. Калантаров, Н. Раҳимбоев, овоз операторлари К. Бўрибоев, Ж. Аҳмедов, А. Кудряшов, дубляжчилар С. Искандаров, Қ. Мирмуҳамедов, Б. Ҳайдаров, Ю. Ризаева, С. Саидов, К. Ҳолиқов, И. Ёқубовлар эса уларнинг устозларига айланадилар. Шунинг учун ҳам ҳар бир фильмни яратаётган ижодий группада биз тажрибали санъаткорлар билан бир қаторда ёш кино мухлисларини кўриб қувонамиз. Ана шу йигит ва қизларнинг ижодий йўли «Ўзбекфильм»нинг янги фильмидан бошланади.

Агар ўзбек киностудияси эндигина ташкил этилган пайтда ёш ҳаваскорларга ижрочилик санъати сирларини ўргатиш ниятида очилган устахона фаолиятида Аброр Ҳидоятов, Рустам Тўрахўжаев, Фатхулла Умаров каби актёрлар қатнашган бўлса, 30-йилларнинг ўрталарида—кино овоз воситалари билан бойиган чоғда—киностудиямизда ташкил топган «фабзавуч»га Н. Ғаниев, А. Усольцев, Е. Петров, Д. Жеряков, Р. Пирмуҳамедов, А. Булинскийлар раҳбарлик қилдилар. Бу ғал ижодий устахона ўз олдига ўзгача вазифаларни қўйди— программада овозли кино ҳақида сценарий, монтаж ва йирик план ҳақидаги фильм яратувчи группа аъзоларининг вазифалари ҳақидаги лекция-суҳбатлар асосий ўринни эгаллади. Ана шу устахонадаги машғулотларга ҳаваскорлар билан биргаликда режиссёр ёрдамчилари, студия лабораториялари—ва цехларининг ишчилари ҳам, киномеханиклар ҳам қатнашардилар. «Ўзбекфильм» заҳматкашлари ташкил этган ана шу устахоналар ижод мактаби ролини ўйнади. Улар ёшларга ишлаб чиқаришнинг барча соҳалари бўйича маълумот берар, ҳаваскорларнинг назарий билимларини оширишда ҳисса қўшар эди. Худди ана шу ижодий устахоналар студия ишчилари, ижодий ходимлари ўртасидаги бирлик, хамжиҳатлик, дўстона муносабатларни мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнади.

Бугун киностудия коллективини юксак ҳукумат мукофоти янги марралар сари чорламоқда.

Ҳамидулла АКБАРОВ
киношунос.

НАВҚИРОН САНЪАТИМИЗ ТЎЙИ

Бу кун навқирон санъатимиз арбоблари, кино ихлосмандлари қувончга тўлиб-тошган кун. «Ўзбекфильм» даргоҳида ижод қилган машаққатли касб соҳиблари ўз меҳнатларининг самаралари партия ва ҳукуматимиз томонидан юксак тақдирланганидан беҳад хурсандлар.

«Ўзбекфильм» — кинони севган, у билан умрбод дўстлашган, унга ҳамиша содиқ қоладиган санъаткорларнинг ижодхонаси. Унинг саҳни кенг павильонларига, замонавий техника билан жиҳозланган лабораторияларига, цехларига, ҳашаматли залларига, серғайрат, серташвиш кишиларга ҳамиша тўла хоналарига кирган ҳар бир киши бу даргоҳда кеча-кундуз иш қайнашини сезади. Бу «иш» — фильм яратиш ишидир. Мураккаб ва масъулиятли ижодий иш бу. Мураккаблиги шундаки, бундай «ишни» турли санъат вакиллари — адиб, режиссёр, бастакор, актёр, рассом, театр ва радио ходимлари яратадилар.

Ана шу миллионлар — кино шинавандалари бу кун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган «Ўзбекфильм»нинг тўйини биз билан бирга нишонлайдилар.

Азиз РАҲМОНОВ,
режиссёр, оператор, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими.

СУРАТДА: «Ўтган кунлар» фильмидан кадр. Отабек ролида артист Ў. Алихўжаев. Кумуш ролида Г. Жамилова.

ЖАНГОВАР МУДОФАА ФИЛЬМЛАР ЯРАТИШ ЙЎЛИДА

Уруш бошланганидан бери олтита қисқа метражли фильм яратилди. «Чкалов» ва «Фронт ҳамширалари» фильмлари ўзбек тилига айлантирилди. Декабрь ойида мудофаа темасида «Денгиз қарчиғайи»ни чиқарди (режиссёр В. Браун). Шунингдек, 8-жанговар кинотўплам ишлаб берилди.

М. Ромм студиянинг бадиий раҳбари қилиб тайинланди. Ромм, Ёрматов, Мачерет, Зархи, Трауберг, Гинцбург ва бошқа ўртоқлардан иборат студия бадиий совети янги катта фильмлар яратиш йўлида ишламоқда...

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» газетаси, 7 февраль 1942 йил.

ЎЗБЕК КИНО ШИРКАТИ

Ўзбек ревкомида бўлиб ўтган кенгаш Ўзбек республикасидаги барча кино ширкатларини бирлаштиришни зарур деб топди.

Бухоро — рус кино ширкатини ўзбек кино ширкатига қўшишга қарор қилинди.

«КИНО ГАЗЕТА», 30 апрель, 1925 йил.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Текинхўрлик,
безорилик ва
ичкиликбозликка
шафқат йўқ!

ЮЛҒИЧЛАР ЖАЗОСИНИ ОЛАДИ

...Изоляцион лента, агарда яна аъло сифатли бўлса, унинг харидорлари жуда кўп бўлади. Буни, айниқса, «Ташхозкульттторг»нинг 24-электрхўжалик буюмлари магазинининг сотувчиси Абдураҳмон Муҳамедов ҳаммадан яхши билади. Магазин «савдо чаққон» ерга жойлашган, харидорларнинг эса кети узилмайди. Шунинг учун изоляцион лента узлуксиз сотувчидан харидорга қараб оқади, қайтишда эса пулга айланиб келади.

...— Нима бўпти? Жуда тўғри. Шундай бўлиши ҳам керак. Ахир сотувчи сотилган буюм учун пул олмаслиги керакми? — деб савол бериши мумкин ўқувчи.

Тўғриликка-тўғрику-я, аммо мазкур операциянинг бир «қалтис» томони маълум бўлиб қолди. Лента учун олинган пулларнинг деярлик ярмини Муҳамедов шахсий чўнтагига солар экан. Гап шундаки у бир ўрамининг давлат нархи 27 тийин бўлган лентани уялмай-нетмай 50 тийиндан пулларди.

Қинғир ишнинг қийиғи чиқмасдан қолмайди, деганлари рост экан. Муҳамедовнинг найрангларига ҳам чек қўйилди. У бир харидорга юз ўрам лента сотиб уни оз эмас, кам эмас 23 сўмга алдаб турган бир пайтда Октябрь район ички ишлар бўлими ОБХСС ходимлари ва қурилиш техникумининг дружиначилари томонидан қўлга туширилди.

Шу ернинг ўзида, Октябрь районида мазкур райпишчеторгнинг бошқа озиқ-овқат магазинлари сотувчиларининг иши ҳам текширилди. Рейд натижасида харидорни 1 сўм 50 тийинга алдаган 75-магазининг сотувчиси Р. Сагимбеков, харидордан ортиқча 1 сўм олган, 72-магазинининг сотувчиси К. Мирзаев харидорга 53 тийин кам қайтим берган, 32-магазининг кичик сотувчиси Н. Умаров ва бошқалар ҳам қўлга туширилди.

Ана шу юлғичларнинг ҳаммаси ўз қилмишлари учун суд олдида жавоб берадилар, уларга қарши жиноий иш қўзғатилди.

Хўрандани 1 сўм 66 тийинга алдатган ва шаҳар Ички ишлар бошқармаси ОБХСС ходимлари томонидан қўлга туширилган «Тошкент» ресторанининг официанткасига қарши ҳам жиноий иш қўзғатилди.

А. ЕСЬКОВ,
Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси профилактика бўлими, матбуот группасининг ходими.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —13|II да **Боғчасарой фонтани**, 14|II да **Етти баҳодир ва ўлик малика ҳақида эртак** (кундузи), **Русалка** (кечқурун), 15|II да **Дилором.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13|II да **Машаққатли йўл**, 14|II да **Парвона** (кундузи) **Шоҳ Эдип** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—13|II да **Хотинимнинг эри**, 14|II да **Менинг жаннатим** (кундузи) **Хотинимнинг эри**, (кечқурун).

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 14|II да **2-абонемент бўйича тўртинчи концерт-лекция** (кундуз соат 2 да бошланади).

Кино

13 ФЕВРАЛДА

Чемпион — «ВОСТОК», «МОСКВА» (жуфт соатларда), «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч 6 да).

Биримиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Икки океан сири (кеч 8да).

Яшил халқачалар— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Директор (2 серия) — «ЧАЙКА» (кеч соат 8.20 минутда).

Севги нафосати (жуфт соатларда). **Шаҳар сиртига жойлашган уйдаги саргузаштлар** (тоқ соатларда)— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

14 ФЕВРАЛДА

Чемпион — «ВОСТОК», «МОСКВА» (жуфт соатларда), «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6 да).

Биримиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Сумбул сочли гўзал Варвара— «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да) «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, ва кундуз соат 12 яримда).

Икки океан сири — (кундуз соат 2 ва кеч 8 да), **Хотинимнинг номуси** (ўзбек тилида, кундуз соат 4.40 минутда) — НАВОИЙ НОМЛИ.

Яшил халқачалар—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Директор (2 серия) — «ЧАЙКА» (кеч соат 8.20 минутда).

Севги нафосати (жуфт соатларда). **Шаҳар сиртига жойлашган уйдаги саргузаштлар** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Бонивур қалби (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз соат 2,5 ва кеч 8 да).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

Г. ХУГАЕВ асари. Х. ПЛИЕВ музикаси.

13 ва 14 февралда
янги спектакль

„ХОТИНИМНИНГ ЭРИ“ ПРЕМЬЕРАСИ

2 пардали комедия
(Ҳ. Умаров таржимаси)

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Бахтиёр ИХТИЁРОВ.

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ҳамза номли Ўзбекистон ССР давлат мукофоти лауреати Х. УМАРОВ.

Дирижёр — Эргаш ТОШМАТОВ.

Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. В. ВИЗЕЛЬ.

Концертмейстерлар—А. Б. МАЛИНА ва М. А. ФУРМАН.

Уйинларни саҳналаштирувчи—Юлдуз ИСМАТОВА.

24 февраль кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология фанлари бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Х. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтининг конференц залида, академик Сулаймонова кўчаси, 33-уй)да геология—минералогия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Н. И. Назарова: «Чатқол районидаги тулкибош свитасининг металогияси ва фойдали қазилмаларининг пайдо бўлишидаги палеогеографик муҳит» деган темада

Э. Тоиров: «Шимолий Помирнинг шарқий қисмидаги палеозой синиқларининг тузилиши» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (академик Сулаймонова кўчаси, 33-уй)да танишиш мумкин.

24 февраль кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг механика-математика бўйича бирлашган илмий совети кенгаши (Астрономия институтининг конференц залида, Астрономия кўчаси, 33-уй)да физика-математика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ғ. Ражабов: «Вольтерр типидаги чизиқсиз интегро-дифференциал тенгламалар ечимининг асимптотик характери ҳақида» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан академия кутубхонаси, (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

24 февраль кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг химия фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгашида (Университет кўчаси, Студентлар шаҳарчаси, химфак кутубхона зали) да химия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Н. Д. Бурханова: «Гидратцеллюлоза толаларининг надмолекуляр структурасини илмий текшириш» деган темада;

У. Н. Зайнуддинов: «Софора пахикарпа С. А. Меу уруғининг алкалоидлари, Матрин қаторидаги асосларни текшириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университетнинг илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4-почта бўлими)да танишиш мумкин.

26 февраль кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг фалсафа фанлари бўйича илмий совет кенгаши (геология институтининг конференц зали 1-қават, Х. Сулаймонова кўчаси, 33-уй)да фалсафа фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Э. Умаров: «Актёрлик санъатида бадиий образ яратишнинг баъзи масалалари» (ўзбек совет театри материаллари асосида) деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан академиянинг асосий кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

1 март эрталаб соат 10 яримда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноати институтининг илмий совети кенгаши (2-Виборгский кўчаси, 5-уй, 49-аудитория)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Н. Муҳаммаджонов: «Технологик режимни пахта заводи машиналарининг мустаҳкамлигига таъсирини текшириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

МАРКАЗИЙ „ЮБИЛЕЙ“ СПОРТ ЗАЛИДА

13 февраль кеч соат 8 да, 14 февраль кундуз соат 2 ва кеч 8 да

ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ ОҚШОМ ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР халқ артисти, Давлат ва Ҳамза мукофотлари лауреати
МУКАРРАМА ТУРҒУНБОЕВА

СССР халқ артисти
СAОДАТ ҚОБУЛОВА

Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти
КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Маърифат УБАЙДУЛЛАЕВА (Андижон), Ғулом ҲОЖИҚУЛОВ (Андижон), Раъно НИЗОМОВА, Равшаной ШАРИПОВА, Эргаш КАРИМОВ.

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Малоҳат ДАДАБОЕВА, Камолиддин РАҲИМОВ (Наманган), Уринбой НУРАЛИЕВ (Андижон), Турдиали САЙДУЛЛАЕВ (Наманган), Мадамин ва Зайнобиддин ЮСУПОВЛАР (Марғилон), Одилжон ОХУНЖОНОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар Раббим ҲАМДАМОВ, Қаҳрамон ДАДАЕВ, Зоҳиджон ОБИДОВ, Маҳмуд ЮНУСОВ.

Созандалар: Комунар КОМИЛОВ, Тоҳир РАЖАБОВ, Фазилат ШУКУРОВА, Ҳамид ЖАЛОЛОВ, Носир ҚОСИМОВ.

Музика раҳбари Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.

Программани Эргаш КАРИМОВ ва Ҳасан ЙЎЛДОШЕВлар олиб боради.

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали ва Свердлов номли концерт зали кассаларида кундуз соат 2 дан сотилади.

ЎЗБЕККОНЦЕРТ

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
15 ФЕВРАЛДА
(кеч соат 8 да).

ҒАЗАЛ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Қуддус МУҲАММАДИЙ, Суйима ҒАНИЕВА, Ёнғин МИРЗО, Эркин ВОҲИДОВ.

СССР халқ артисти, Давлат ва Ҳамза мукофотлари лауреати
МУКАРРАМА ТУРҒУНБОЕВА

Ўзбекистон ССР халқ артистлари— Берта ДАВИДОВА, Қундуз МИРКАРИМОВА.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар—Дилором ШЕРОВА, Ориф АЛИМАҲСУМОВ, Ориф ҚОСИМОВ.

СОЛИСТЛАР: Малоҳат ДАДАБОЕВА, Шокиржон ЭРГАШЕВ, Сирож АМИНОВ, Иброҳимжон ИСҲОҚОВ.

Атоқли ижрочилар ва созандалар:

«Мақом» ансамбли, Хоразм «Лазги» ансамбли.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашади.

Кечани Ёнғин МИРЗО ва Назрулла ЁҚУБОВЛАР олиб боради.

Билетлар — «Юбилей» спорт зали ва Я. М. Свердлов номли концерт зали кассаларида кундуз соат 2 дан сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ
13 ФЕВРАЛЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33. 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари— 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР А—2474.
Р—03160.